

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาระดับความต้องการและการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยเครื่องไตเทียมตามการรับรู้ของผู้ป่วยและของครอบครัว เปรียบเทียบ ความต้องการการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวตามการรับรู้ของผู้ป่วย ความต้องการการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวตามการรับรู้ของผู้ป่วยและครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคม จากครอบครัวตามการรับรู้ของผู้ป่วยและครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยเครื่องไตเทียมที่มารับการฟอกเลือดที่โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์หาดใหญ่ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลพัทลุง โรงพยาบาลตรัง โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช และโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี และครอบครัวของผู้ป่วยที่รักษาด้วยเครื่องไตเทียม ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง กรกฎาคม 2549 จำนวนกลุ่มละ 73 ราย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุด โดยชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามผู้ป่วย ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยเครื่องไตเทียม ส่วนที่ 2 แบบประเมินความต้องการการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ส่วนที่ 3 แบบประเมินการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว สำหรับชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามครอบครัว ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัว ส่วนที่ 2 แบบประเมินความต้องการการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวตามการรับรู้ของครอบครัว ส่วนที่ 3 แบบประเมินการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวผู้ป่วย ตามการรับรู้ของครอบครัว โดยแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 ของทั้ง 2 ชุด ใช้ข้อความเดียวกัน ซึ่งในแต่ละส่วน ประกอบด้วยข้อความ 37 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการประเมินค่า และด้านทรัพยากร ผลการทดสอบความเที่ยง โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความต้องการ และแบบสอบถามการได้รับการรับรู้ของผู้ป่วย

โดยรวมเท่ากับ .94 และ .91 ตามลำดับ ส่วนแบบสอบถามความต้องการ และแบบสอบถามการได้รับตามการรับรู้ของครอบครัวโดยรวมเท่ากับ .94 และ .96 ตามลำดับ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. กำหนดหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการการสนับสนุนทางสังคม และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยเครื่องไตเทียมตามการรับรู้ของผู้ป่วยและของครอบครัว
3. เปรียบเทียบความต้องการกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยเครื่องไตเทียมตามการรับรู้ของผู้ป่วย โดยใช้สถิติทีคู่ (paired t-test)
4. เปรียบเทียบความต้องการการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวตามการรับรู้ของผู้ป่วยและครอบครัว โดยใช้สถิติทีอิสระ (independent t- test)
5. เปรียบเทียบการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวตามการรับรู้ของผู้ป่วยและครอบครัว โดยใช้สถิติทีอิสระ (independent t- test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้ของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยเครื่องไตเทียม
 - 1.1 ความต้องการการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวมด้านการประเมินค่า และด้านทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอารมณ์และด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับน้อย
 - 1.2 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.3 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมากกว่าความต้องการการสนับสนุนทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ($p < .05$) ยกเว้นด้านการประเมินค่าที่การได้รับและความต้องการการสนับสนุนไม่แตกต่างกัน
2. การรับรู้ของครอบครัว
 - 2.1 ความต้องการการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวของผู้ป่วยโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2.2 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวของผู้ป่วยโดยรวมและด้านทรัพยากรอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านการประเมินค่าอยู่ในระดับปานกลาง

3. ครอบครัวรับรู้ความต้องการการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวของผู้ป่วยมากกว่าที่ผู้ป่วยรับรู้ทั้งความต้องการโดยรวม และรายด้านทุกด้าน ($p < .01$) ยกเว้นด้านการประเมินค่า

4. ครอบครัวรับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวของผู้ป่วยมากกว่าที่ผู้ป่วยรับรู้ทั้งความต้องการโดยรวม และรายด้านทุกด้าน ($p < .01$) ยกเว้นด้านการประเมินค่า

กล่าวโดยสรุป ผู้ป่วยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลืออย่างดีจากครอบครัว มากเกินกว่าที่ผู้ป่วยต้องการ แต่ก็มีบางข้อที่ความต้องการมากกว่าการได้รับเช่น ครอบครัวเข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและการรักษาที่กำลังได้รับอยู่ การได้รับความเห็นอกเห็นใจยอมรับในการทำงานจากบุคคลในครอบครัว การช่วยหารายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวให้เพียงพอ การเก็บออมรายได้บางส่วนไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน และขอความช่วยเหลือเมื่อป่วยหนักและจัดการกับภารกิจในข้อเหล่านี้ความต้องการตามการรับรู้ของผู้ป่วยจะสูงกว่าความต้องการตามการรับรู้ของครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

ให้ข้อมูลกับครอบครัว ถึงความต้องการ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวของผู้ป่วย โดยเฉพาะข้อที่ความต้องการยังสูงกว่าการได้รับ เช่น ครอบครัวเข้าใจ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและการรักษาที่กำลังได้รับอยู่ การได้รับความเห็นอกเห็นใจยอมรับในการทำงานจากบุคคลในครอบครัว การช่วยหารายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวให้เพียงพอ การเก็บออมรายได้บางส่วนไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน และการช่วยเหลือเมื่อป่วยหนักและจัดการกับภารกิจ เพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวเข้าใจตรงกันในเรื่องความต้องการ ทำให้ความต้องการของผู้ป่วยได้รับการตอบสนอง

2. ด้านการวิจัย

2.1 ศึกษาซ้ำโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้นเพื่อให้สามารถนำไปใช้อ้างอิงประชากรในกลุ่มนี้ได้มากกว่านี้

2.2 ศึกษา ในเรื่องภาระของครอบครัว และความต้องการการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยเครื่องไตเทียม

2.3 ศึกษาด้วยวิธี วิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับประสบการณ์ของครอบครัว
ที่ให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ป่วยที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

2.4 ศึกษา การจัดการกับภาวะเศรษฐกิจในครอบครัวที่มีสมาชิกใน
ครอบครัวต้องฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม